

А.Р. Турганбаева¹, А.А. Канатбекова^{1*}

¹ Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы қ., Қазақстан
*e-mail: araika.12.99@mail.ru

МЕДИА ҚҰРАЛДАРЫМЕН ЖҰМЫС ІСТЕУ ҮШІН ИНФОРМАТИКА БАКАЛАВРЛАРЫН ДАЙЫНДАУДАҒЫ ӘДІСТЕМЕЛІК ТӘСІЛДЕР

Аңдатпа

Қазір түрлі ақпараттық технологиялардың дамуымен қатар, жастарға пайдалы білім беру, теорияны түрлі технологиялармен ұштастыра оқыту үшін ұсынылып отырған білім ордасында бәсекеге қабілетті мамандарды дайындау жүйесін қамту мүмкін емес. Түрлі ақпараттық технологияларды қолдануда қазіргі информатика мұғалімінен электронды бұқаралық ақпарат құралдарын (БАҚ) пайдалана білуді талап етеді, ал бұл аспекті бойынша тақырып қанша жерден өзекті болғанымен білім беру орындарында оқыту әдістемесі әлі қамтылмаған.

Мақаланың мақсаты – ақпараттық технологияларды пайдаланудағы электронды БАҚ рөлін ашу арқылы студенттердің мақсатты мүдделері мен ұстанымдарын анықтау арқылы информатика бакалаврларын даярлаудағы әдістемелік тәсілдерді жетілдіру.

Мақалада болашақ информатика мұғалімдерінің электрондық бұқаралық ақпарат құралдарының жұмыс істеу кезінде оқу және ғылыми-зерттеу қызметін ұйымдастыруда кездесетін мәселелер мен және оны шешуде арнайы сараптамалық талдау түрлері жүргізіліп, әдістемелік тәсілдер ұсынылды. Зерттеу жұмысы барысында жоғарыда көрсетілген мәселелердің шешімін табу мақсатында Ә.Марғұлан атындағы Павлодар педагогикалық университеті, Абай ҚазҰПУ, Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-нің білім беру бағдарламалары қарастырылып, «Электрондық бұқаралық ақпарат құралдары» элективті курсы әзірленді, курстың мазмұны мен аттас оқу құралы тандалынып, онда теориялық материалдан бөлек практикалық тапсырмалар мен сұрақтарды бекітуге арналған материалдар да қамтылды.

Түйін сөздер: электронды БАҚ, әдістемелік тәсілдер, информатика бакалаврларын дайындау, ақпараттық технологиялар, масс медиа, интернет.

Аннотация

А.Р. Турганбаева¹, А.А. Канатбекова¹

Казахский национальный университет имени аль-Фараби, г. Алматы, Казахстан

МЕТОДИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ ПРИ ПОДГОТОВКЕ БАКАЛАВРОВ ИНФОРМАТИКИ ДЛЯ РАБОТЫ С МЕДИА

Сейчас, наряду с развитием информационных технологий, невозможно охватить систему подготовки конкурентоспособных специалистов в предлагаемом учебном заведении для предоставления полезных знаний молодежи, обучения теории в сочетании с различными технологиями. Применение информационных технологий также требует от современного учителя информатики умения пользоваться электронными средствами массовой информации (СМИ), а методика обучения в образовательных учреждениях пока не достаточно освещена, насколько актуальна тема по данному аспекту.

Цель статьи – совершенствование методических подходов подготовки бакалавров информатики путем выявления целевых интересов и позиций студентов путем раскрытия роли электронных СМИ в использовании информационных технологий.

В статье проведены специальные экспертные виды анализа и методические подходы к решению проблем, с которыми сталкиваются будущие учителя информатики при организации учебной и научно-исследовательской деятельности при работе с электронными СМИ. В ходе исследовательской работы были рассмотрены образовательные программы Павлодарского педагогического университета им. А. Маргулана, КазНПУ им. Абая, КазНУ им. Аль-Фараби с целью решения вышеуказанных проблем, разработан элективный курс "Электронные СМИ", выбрано содержание курса и одноименное учебное пособие, которое помимо теоретического материала содержит материалы для закрепления практических заданий и вопросов.

Ключевые слова: электронные средства массовой информации, методические подходы, подготовка бакалавров информатики, информационные технологии, масс медиа, интернет.

Abstract

METHODOLOGICAL APPROACHES IN INFORMATICS PREPARATION FOR WORKING WITH MASS MEDIA

Turganbaeva A.R.¹, Kanatbekova A.A.¹
Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan

Now, along with the development of various information technologies, it is impossible to cover the system of training competitive specialists in the proposed educational institution to provide useful knowledge to young people, teaching theory in combination with various technologies. The use of various information technologies also requires a modern computer science teacher to be able to use electronic mass media (mass media), and the methodology of teaching in educational institutions has not yet been covered how relevant the topic is in this aspect. The purpose of the article is to improve methodological approaches to the preparation of computer science bachelors by identifying the target interests and positions of students by revealing the role of electronic media in the use of information technologies.

The article presents special expert types of analysis and methodological approaches to solving the problems faced by future teachers of computer science in the organization of educational and research activities in the work of electronic media. During the research work, educational programs of Pavlodar Pedagogical University named after A. Margulan, KazNPU named after A. Margulan were considered. Abai, Al-Farabi Kazakh National University in order to solve the above problems, an elective course "electronic mass media" has been developed, the course content and the textbook of the same name have been selected, which in addition to theoretical material contains materials for fixing practical tasks and questions.

Keywords: electronic media, methodological approaches, training of bachelors of informatics, information technologies, mass media, internet.

Кіріспе

30 жыл ішінде бұқаралық ақпарат құралдары сан жағынан да сапа жағынанда бірнеше есеге өсті. Осыдан 10 жыл бұрын күнделікті жаңалықтар, елдегі мәселелер, саясат тақырыптары публицистика көлеміндегі қызмет түрлері тек журналистика саласымен шектелсе, бүгінгі күні баспасөз бостандығының арқасында, сондай - ақ түрлі технологиялардың дамуымен қатар қоғам еркін ақпарат түрлерін кез келген салада қолдануда.

Бүгінде күн сайын қоғам арасында көптеген ақпараттардың таралуына байланысты ақпарат медиа органы құрайтын күрделі бұқаралық коммуникация жүйесін құрды. Әсіресе, соңғы жылдары өзінің тығыз қарым – қатынасымен қатар ақпараттық ерекшеліктеріне байланысты болашақ мамандар мен жас-жеткіншектер арасында электронды бұқаралық ақпарат (электронды БАҚ) өте танымалдылыққа ие. Осындай ақпараттық кезеңде жастардың электронды БАҚ құралдары (газет-журнал, теледидар, радио және Интернет) арқылы жетіліп, ақпараттық білім алуымен қатар тәрбиеленіп келе жатқаны бәрімізге белгілі. Заман талабына сай студенттердің ақпарат алмасуына, қарым-қатынасына ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың кеңінен қолданысқа енуі, ақпараттық қоғамды қалыптастыру мен жаңа технологияларды қолдана білу мемлекеттің басты талаптарының бірі. Бұл туралы нақтырақ Елбасының «Жаңа әлемдегі жаңа Қазақстан» Жолдауы, «Ақпараттық Қазақстан-2020» мемлекеттік бағдарламасын негізге алып қарастырсақ болады. «Ақпараттық Қазақстан-2020» мемлекеттік бағдарламасында 9-шы тармақта компьютерлік сауаттылық деңгейі - 80 %, 10-шы тармақта Қазақстанда тіркелген БАҚ-тың жалпы санындағы электрондық БАҚ-тың үлесі – 100% қамтылуына барынша назар аударған [1, 2].

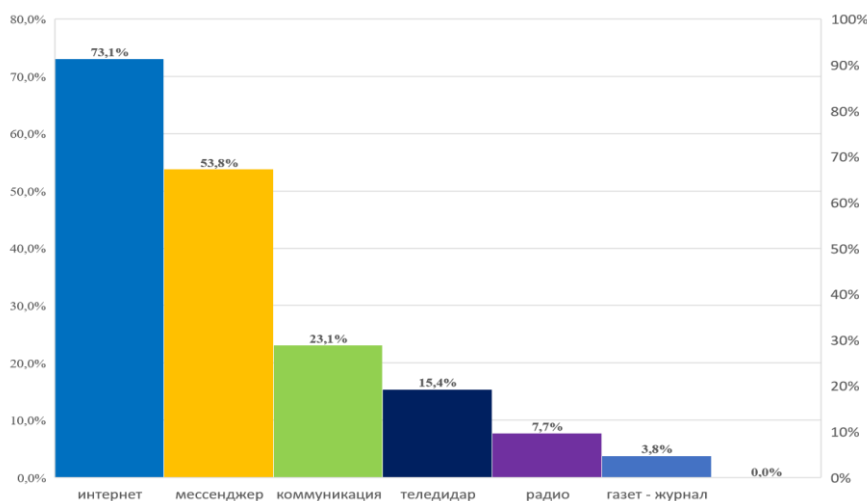
Зерттеу әдістері

Электронды бұқаралық ақпарат құралдары тақырыбын зерттеу барысында эмпирикалық зерттеу (сауалнама, нәтижелерді талдау, библиографиялық зерттеу) әдістері қолданылды. Зерттеу кезеңі бойынша ең бірінші электронды БАҚ құралдарының қоғам арасында қаншалықты маңызды екеніне көз жеткізу үшін 2022 жылғы Ғаламдық (Digital 2022 Global Overview Report) статистикасын есепке алдық. Статистика нәтижесі бойынша Қазақстан халқының санынан (19.1 млн.) интернетті пайдаланушылар саны 16.41 млн -ды қамтыса, бұл барлық адам санының 85,9% - ды құрайды екен. Бұл көрсеткіш 2021 жылдан қарағанда 1,8% - ға ал, 2020 жылмен салыстырғанда 5% - ға артқан [3]. Демек, интернет пайдаланушылар саны артқан сайын ондағы бұқаралық ақпараттар саны да көбеюде.

Зерттеу жұмысы барысында отандық ғалымдар Балұев Д.Г., Каминченко Д.И., Барманқұлов М. [4], Еркімбаев А., Әбдіманов Ө., Омашұлы Н., Засурский Я.Н., Тасболат К., Әбдібек Ж., Бейісбайұлы Б. және Федоров А.В., Левицкая А.А., Челышева И.В., Мурюкина Е.В., Сальный Р.В., Селиверстова Л.Н [5-10] өзге де медиа зерттеушілердің еңбектері қарастырылды. Барлық ғалымдар мен медиа

зерттеушілердің ойынша қазір Қазақстанда оқырманды өз ыңғайына сүйрейтін ақпарат құралдарының қолданылуы аудиторияның жемтікке айналуы, кез келгеннің ақпарат тарату үрдісі бұдан да тереңдей түсе ме деп алаңдауда. Осы тұста біз жастардың бұқаралық ақпарат құралдарын қолданумен қатар олардың қоғамдағы орны мен медиа күзиреттілікті анықтау барысында сауалнама жүргіздік. Сауалнаманың мақсаты болашақ информатика педагогтерінің ЖОО – да күнделікті білім алуымен қатар, олардың сабақ уақытынан тыс оқу – білім сайттары, әлеуметтік желілер, мобильды қосымша жүйелерін пайдалануымен қатар, тереңірек электронды бұқаралық ақпарат құралдары тақырыбының шешімін оңтайластыру.

Сауалнама ЖОО-ның 16 - 24 жас аралығындағы студенттер арасында жүргізілді. Сауалнама жүргізу барысында 5 облыс және Алматы қаласының студенттері қатысты. Оның ішінде Алматы қаласы – 30.8%, Алматы облысы – 7.7% , Ұлытау облысы – 38.5%, Жетісу облысы – 14.5%, Түркістан облысы – 3.8%, Қарағанды облысы – 3.8% - ды құрады. Сауалнама барысында студенттердің арасында ең алдымен "Медиа" түсінігін анықтау, қазіргі жалпыға қол жетімді, әлеуметтік желілердің қолданылуы, Медиа және өзге де ақпараттық құрал түрлеріне деген сенімділік, оқу білім беру үдерісінде берілген тапсырманы орындау барысында қандай сайттарды қолданатындығы жайлы, ЖОО-да медиа күзиреттілікті дамыту, медиа ортаны зерттеуге бағытталған оқу және оқудан тыс бағдарламалар мен түрлі әдістерді сараптау негізінде сұрақтар қарастырылды. Солардың бірі, күнделікті қажетті ақпаратты алу бойынша сауалнама нәтижесі анықталды (1 сурет).

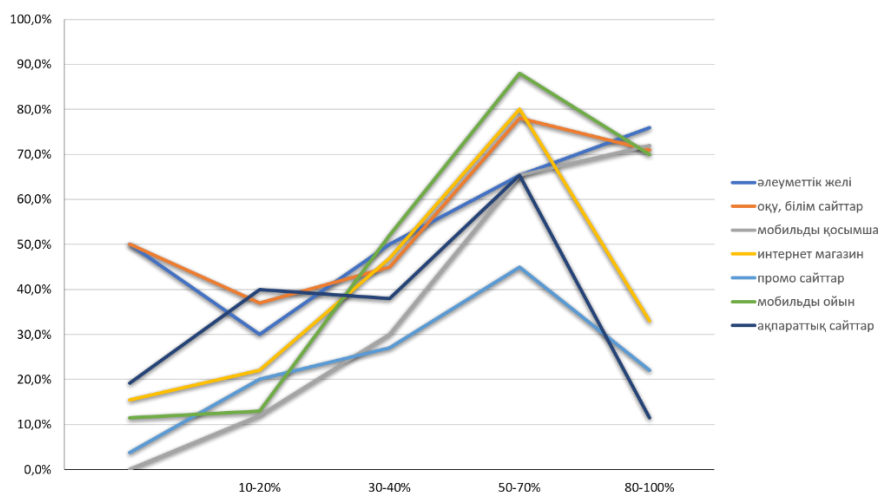

Сурет 1. Ақпаратты алу сервистері

Зерттеу барысында америкалық зертеуші Кайзер Фэмили Фаундейшннің 2021 жылы жастар арасында жүргізген тәжірибесі бойынша 60% жастар тікелей берілген ақпараттан бөлек интернеттегі ақпаратқа көбірек сенетіндігі анықталған. Мысалы адамдар өзінің дәрігерінен көрі интернеттегі медициналық ақпаратқа көбірек жүгінетіні анықталған. Осы ақпаратқа сәйкес жастардың желілік ақпараттарға қаншалықты сенімді екенін анықтау мақсатында сауалнама сұрағы қарастырылды. Сауалнама сұрағының нәтижесі бойынша студенттердің желілік ақпараттарға сену көрсеткіші анықталды (1 кесте, 2 сурет).

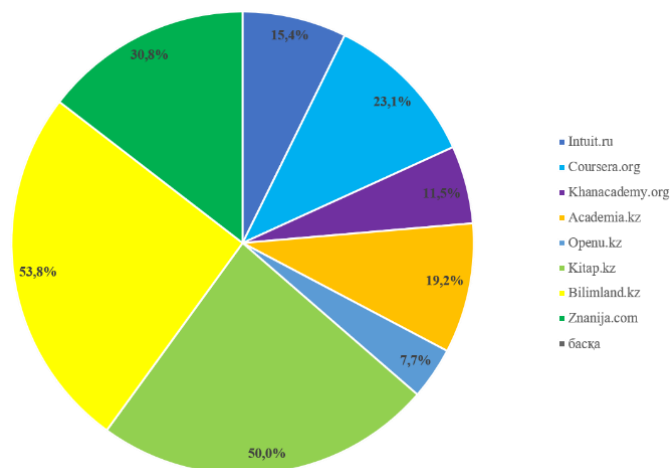
Кесте 1. Студенттердің желілік ақпараттарға сену көрсеткіші

Онлайн ақпарат	10-20%	30-40%	50-70%	80-100%
әлеуметтік желі	23.2%	37%	76.2%	39.2%
оқу, білім сайттар	21%	21.7%	82.3%	47.5%
мобильды қосымша	7.3%	16%	88.5%	69%
Интернет-магазин	15.4%	48.4%	52%	32%
промо сайттар	2%	21%	22.3%	12.4%
мобильды ойын	10.2%	32.3%	47.8%	36%
ақпараттық сайттар	18.4%	65%	77.2%	42%

Сурет 2. Студенттердің желілік ақпараттарға сену көрсеткіші

Келесі сұрақ білім алушылардың оқу білім беру үдерісінде қандай сайттарды қолданылатыны туралы ақпаратқа қол жеткізу барысында қарастырылды. Сауалнама сұрағының нәтижесі бойынша оқу білім беру үдерісінде Intuit.ru – 15.4%, Coursera.org – 23.1%, Khanacademy.org – 11.5%, Academia.kz – 19.2 %, Openu.kz – 7.7%, Kitap.kz – 50%, Bilimland.kz -53.8 %, Znanija.com – 30.8%, өзге сайттар – 23.1% - ды құрады (3 сурет).

Сурет 3. Оқу білім беру үдерісіндегі сайттарды қолдану көрсеткіші

Сауалнама нәтижесін қорытындылай келе, "Медиа", электронды бұқаралық ақпарат құралдары түсініктерінің студенттер арасында әлі де шикі екендігі анықталды. Сондай-ақ күнделікті қажетті ақпаратты интернет арқылы алатындығы оқу, білім сайттарынан гөрі әлеуметтік желілерді (Instagram – 61.5%, WhatsApp – 84.6%, TikTok – 34.6%, Facebook –11.5%, Telegram – 42.3%, Однокласники – 3.8%) көбірек қолданылатыны, интернетте мәліметтерді іздеу барысында ақпараттың толық қамтылмауы, информатика бакалаврларының білім беру үдерісінде қамтылмағаны анықталды.

Зерттеу жұмысы барысында ҚазҰУ-нің Ақпараттық технологиялар факультеті, Компьютерлік ғылымдар кафедрасы, «6B06103-Компьютерлік инженерия», Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, 6B01507-Информатика, Әлкей Марғұлан атындағы Павлодар педагогикалық университеті Коммерциялық емес акционерлік қоғамы, 6B01530-Информатика мамандықтарының білім беру бағдарламалары негізге алынды (2-кесте). Компьютерлік инженерия мамандығының білім беру бағдарламасы бойынша информатика бакалаврлары программалау, жасанды интеллект, мобильді қосымша, ақпараттық қауіпсіздік негіздері, Информатика мамандығы бойынша ақпараттық-коммуникациялық технологиялар, программалау тілдері мен технологиялары, информатиканы оқыту әдістемесі, жасанды интеллект негіздері, компьютердің архитектурасы және операциялық жүйелер, графикалық объектілерді компьютерлік модельдеу технологиясы пәндері оқытылуда [11-13].

Әлкей Марғұлан атындағы Павлодар педагогикалық университеті 6В01530 – Информатика білім беру бағдарламасының оқу жоспары				
№	Міндетті пәндер	Кредит саны	Элективті пәндер	Кредит саны
1	Информатиканы оқыту әдістемесі	5	Желілік технологиялары	8
2	Қашықтықтан білім беру технологиялары	5	Web-программалау	5
3	Қолданбалы бағдарламалық қамтамасыз ету	5	Ақпараттық қауіпсіздік	5
4	Бағдарламалау	5	Жасанды интеллект негіздері	5
5	Информатика негіздері	10	Компьютерлік модельдеу	3
6	Компьютер архитектурасы және компьютерлік желілер	8	Мультимедия жүйелерді жобалау және құрастыру	4
7	Объектілі-бағытталған программалау	10		
8	Педагогикалық информатика	5		
9	Мәліметтер қоры және ақпараттық жүйелер	5		
10	Мультимедия технологиялары	5		

Зерттеу нәтижесі

Жоғарыда атап өткен мәселелер мен қарастырылған зерттеу жұмысының негізінде болашақ информатика бакалаврларының электронды бұқаралық ақпарат құралдарын қолдануда теориялық тұрғыдан бөлек негізгі практикалық тұрғыда іздеу жүйелерімен жұмыс жасау барысында болашақ информатика бакалаврларына аналитикалық, медиа стереотиптерді талдау, контексті герменевтикалық талдау, этикалық, эстетикалық, семиотикалық әдіс түрлерімен дұрыс жұмыс жасауды негізге алу керек. ЖОО- да білім беру бағдарламаларында электронды БАҚ тақырыбы кеңінен қамтылып, тұтас бір элективті пән ретінде қарастырылуы қажет. Осы негізде, Электронды БАҚ пәнін жеке элективті пән ретінде қарастырып оқу бағдарламасын құрастырылды (4-сурет).

Сурет 4. Электронды БАҚ оқыту бағдарламасы

«Электронды БАҚ»: бакалаврларға арналған көмекші құрал - болашақ информатика педагогтарын даярлаудағы қажеттіліктерді ескере отырып, электронды БАҚ, Медиа және ақпараттық сауаттылық керуені цифрлық қоғамның үндеулері аясында жаңа білім мен дағдыны, оқу қорларын, ақпараттық контенттерді дамытатын әлеуетті күшке айналады деген сенімдеміз.

Электронды БАҚ: бакалаврларға арналған көмекші құрал 2 бөлімнен, 15 оқыту сабақ тақырыптары мен қорытынды сабақтар мен қосымша материалдардан құралған.

1- бөлім:

БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

1.1 Электронды БАҚ және ақпарат түсінігі

1.2 Базалық медиа және педагогтардың ақпараттық құзіреті

1.3 Медиа және ақпараттық сауаттылықты оқыту және оқу педагогикалық тәсілдері

1.4 Білім беруде БАҚ қызметі оқу бағдарламалары

2- бөлім

НЕГІЗГІ МАТЕРИАЛДАР

2.1 Медиа-ақпараттық сауаттылық бойынша таңдаулы материалдар

1-сабақ. Ақпарат және медиа

2-сабақ. Ақпараттың қоғамға әсері

3-сабақ. Электронды БАҚ және медиасауаттылық

4-сабақ. БАҚ материалдарын сыни талдау

5-сабақ. Медиа және ақпаратты бағалау

6-сабақ. Медиа мәтіндер мен дәстүрлі мәтіндерді оқу

7-сабақ. Әлеуметтік жарнама

8-сабақ. Шетелдік бақ қызметтері мен бағдарламаларын талдау

ҚОРЫТЫНДЫ

9-сабақ. Болашақ информатика педагогтерінің негізгі құзыреттіліктері

10-сабақ. Интернетті пайдаланудағы - уақыт

11-сабақ. Менің интернеттегі мүмкіндіктерім

12-сабақ. Ақпаратқа сапалы және жылдам қол жеткізу педагогикалық тәсілдері

13-сабақ. Медиа мен ақпаратты жасау және қолдану

14-сабақ. Интернеттің мүмкіндіктері мен қауіптері

15-сабақ. ЮНЕСКО бағдарламасы

ҚОРЫТЫНДЫ

КҰРСҒЫ ТОЛЫҚ ҚОРЫТЫНДЫЛАУ

2.2 ҚОСЫМША МАТЕРИАЛДАР

Әр тақырып оқытушы мен студент арасында жүйелі түрде жүргізіліп, сабақ соңында тапсырмалар мен сұрақтар қарастырылады. Мысалы: 1-2 тапсырманың мақсаты студенттердің медиа мәтіндермен жұмыс жасауда, ақпараттық сауаттылығын дамыту.

1-тапсырма. Әлеуметтік сайттардың бірінде көрші мемлекетке қатысты пропагандалық ақпарат түрі берілген. Студент тапсырманы орындау барысында барлық ақпаратты жан – жақты қарастыруы қажет. *Ресей телеарналарына шектеу қою керек пе? Әрине, ақпараттық қауіпсіздік – басым бағыттарымыздың бірі. Бірақ, біз оларды тек соттың үкімімен ғана шектей аламыз. Ә Ресей телеарналарына шектеу қою керек пе? Осыған байланысты азаматтарымыздың шағыны мен сот үкімі болса, біз оны орындаймыз.*

2-тапсырма. Фермерлер gosagro.kz сайтында субсидияларды онлайн ала алады. Субсидиялаудың бірыңғай ақпараттық жүйесі бюджеттің болуына қарамастан өтінімге реттік нөмір бере отырып, “күту парағы” қағидаты бойынша жұмыс істейтін болады. Бюджет фермер тарапынан қосымша іс- қимылсыз “күту парағында” өтінімдердің кезектілігі бойынша ғана бөлінеді.

Тапсырма барысында студенттер берілген мәтін бойынша интернет серверді пайдалану арқылы мәтінмен жұмыс жасайды. Мәтінге арнайы медиа стереотиптерді талдау, контекстті герменевтикалық талдау, этикалық, эстетикалық, семиотикалық әдіс түрлерін қолдану арқылы ақпараттың ақиқат немесе жалған екендігіне көз жеткізу қажет. Мәтінмен жұмыс жасау барысында кезекті сұрақтарға жауап беруі қажет.

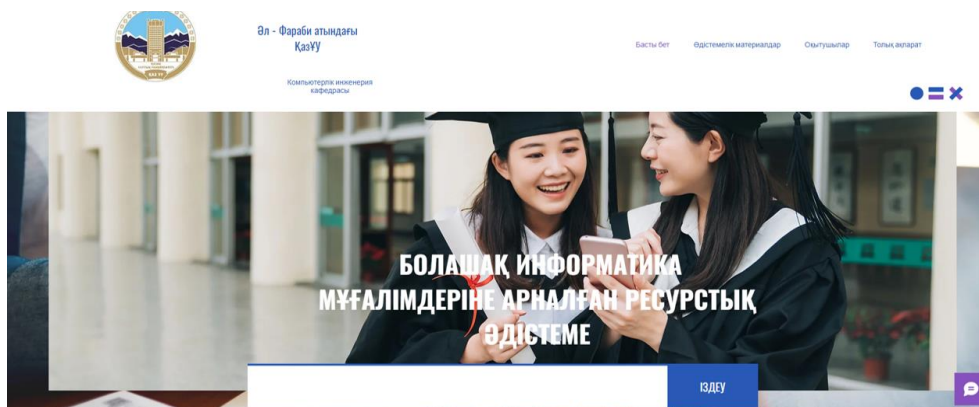
1. Бұл ақпаратты іздеу үшін қай сайтты пайдаландыңыз?
2. Бұл ақпаратты іздеу үшін қанша уақытыңыз кетті?
3. Берілген мәтін түрі нақты ақпарат па?

Пікірталас

Студенттерге сұрақ қою арқылы біршама міндеттерге қол жеткізуге болады. Бір тапсырма орындау барысында студенттер іздеу әдістерінің түрлерімен таныс болып, мәтінмен жұмыс жасауда мәтіннің ақиқат немесе жалған түрде берілуі, сондай-ақ ақпаратты жылдам әрі тез алу үшін сайттарды дұрыс қолдана білуі жүзеге асады. Сондай-ақ, «Электронды БАҚ»: бакалаврларға арналған көмекші құрал

электронды презентация, тапсырмалар мен сұрақтардан бөлек педагогикалық әдіс – тәсілдер мен топтық жұмыстарды қамтиды.

Жоғарыда берілген пункттерді ескере отыра мәліметтердің толыққанды қамтылуымен қатар, информатика бакалаврларына арналған арнайы көмекші құралдың студенттерге түсінікті түрде берілуі негізге алынды. Барлық ескертпелерді ескере отыра болашақ информатика педагогтеріне арналған «Электронды БАҚ»: бакалаврларға арналған көмекші құралдың электронды нұсқасы әзірленуде. Берілген көмекші құрал бойынша студенттер әдістемелік құрал түрімен толық танысып өздеріне қажет ақпарат түрлерін еркін электронды түрде алуға мүмкіндіктері бар (5-сурет).

Сурет 5. Студенттерге арналған көмекші құрал

Қорытынды

Қоғамда ақпарат туралы түрлі пікір, электронды бұқаралық ақпарат құралдарына деген жаңа көзқарас қалыптасуда. Озық тәжірибелерге сүйеніп, жаңа типті оқыту, яғни әр студенттің қабілетін дамыту үшін қолайлы жағдайлар жасай отырып, оны жан-жақты дамыту. Жаңа технология түрлерін информатика пәнінің кіріктірілген сабақтарында пайдалану, оқушының шығармашылық, интеллекттік қабілетінің дамуына, өз білімін өмірде пайдалана білу дағдыларының қалыптасуына әкеледі.

Зерттеу жұмыстарының нәтижесі көрсеткендей «Электронды БАҚ» тақырыбына жазылған жұмыстардың аз болуына байланысты қоғамда өзара қарама – қарсы түсініктер санына көз жүгірту мүмкін емес. Соңғы уақытта көпшілік көңіл бөліп жүрген бұл тақырыпқа ғылыми талдаулар жүргізілмеуден бөлек жүйелі түрде қарастыратын әдебиеттер саны да көңіл көншілерлік емес. Бұл «Электронды БАҚ» болашаққа қалай әсер етеді, БАҚ – тың жаһандық желіге қосылуы неге әкеледі деген сұрақтардың шешімі әлі де қарастырылуда. Тіпті, электронды БАҚ, медиа, масс медиа, цифрлық сауаттылық, коммуникациялық технологиялар терминдерін бір – бірінен ажырата алмай немесе керісінше бір – біріне ұқсатуы қалыпты жағдай ретінде қаралуы да жайдан жай емес. Электронды бұқаралық ақпарат құралдарын зерттеуде ҚР – ның Ақпарат және коммуникациялар министрі Д. Абаевтың сөзін есепке алуымыз қажет «Бүгінде аудиторияны ұдайы зерттеп, әр оқырманның сұранысын ескеру қажет. Кез келген мәселеге елдік мүдде, ұлттық таным мен тәрбие әрі журналистік этика тұрғысынан қарау басты нысана болуы тиіс [14-15].

Ұсынылып тұрған «Электронды БАҚ»: бакалаврларға арналған көмекші құрал – болашақ информатика педагогтеріне өз үлесін қосып қана қоймай, еліміздегі жас бакалавр студенттеріне өз ықпалын тигізеді деген сенімдеміз. Қазір ақпарат тасқынында бұрмаланған ақпарат көздерінен шынайы материалдарды ажыратумен қатар, саналы, білімді ұрпақ тәрбиелеу мемлекетіміздің басты міндеті.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

- 1 Информационно-правовая система нормативных правовых актов Республики Казахстан <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/U1300000464>
- 2 «Государственная программа «Информационный Казахстан – 2020» https://egov.kz/cms/kk/articles/gp_inf_kaz_2020
- 3 Digital 2022 Global Overview Report <https://www.slideshare.net/DataReportal/digital-2022-kazakhstan-february-2022-v01>
- 4 Барманқұлов М. Телевизия: бизнес әлде билік? <http://barmankulov.kz/?p=32>

- 5 Федоров А.В., Левицкая А.А. Программа учебного курса для вузов «Массовое медиаобразование в странах СНГ». М.: ОД «Информация для всех», 2020. 20 с.
- 6 Федоров А.В., Левицкая А.А., Чельшева И.В., Мурюкина Е.В., Сальный Р.В., Селиверстова Л.Н. Массовое медиаобразование в странах СНГ. М.: ОД «Информация для всех», 2020. 273 с.
- 7 Каминченко Д.И. Сравнительный анализ информационной повестки дня средств массовой информации и современных социальных медиа // Медиаскоп. 2019. Вып. 4. <http://DOI: 10.30547/mediascope.4.2019.3>
- 8 Федоров А.В. Массовое медиаобразование в странах СНГ // Медиаобразование: материалы Третьей междунар. науч.-практ. конф. (Челябинск, 27–28 ноября 2018 г.) / сост. А.А. Морозова.
- 9 Fedorov, A. Mass Media Literacy Education in Ukraine: XXI century // Журнал Министерства народного просвещения. 2019. 6 (1): 14-31.
- 10 Fedorov, A. Mass Media Literacy Education in Ukraine: XXI century // Журнал Министерства народного просвещения. 2019. 6 (1): 32.
- 11 Казахский национальный университет им. Аль-фараби, факультет информационных технологий, кафедра компьютерных наук, «6B06103-компьютерная инженерия факультет информационных технологий, кафедра компьютерных наук, учебная программа по специальности «6B06103 - Компьютерная инженерия» https://www.kaznu.kz/ru/education_programs/bachelor/speciality/1729
- 12 Казахский национальный педагогический университет им. Абая, Институт математики, физики и информатики, учебная программа по специальности 6B01507 - Информатика https://www.kaznpu.kz/docs/ins_informatiki/op/601507_kaz.pdf
- 13 Некоммерческое акционерное общество "Павлодарский педагогический университет имени А. Маргулана", учебная программа специальности 6B01530 - Информатика http://esuvo.platonus.kz/#/register/education_program/application/23054
- 14 QAZAQSTANTARIHY// Д. Абаев: «Қазақ» газеті атында арнайы сыйлық тағайындаймыз <https://e-history.kz/kz/news/show/3580>
- 15 Qamshy.kz// Абаев: Ұлттық мүдденің жалаң ұранмен алмасып кетуі басты мәселеге айналды <https://qamshy.kz/article/32860-abaev-ulattyq-muddeninh-dgalanh-uranmen-almasyp-ketui-basty-maselege-aynaldy>

References:

- 1 Informacionno pravovaja sistema normativnyh pravovyh aktov Respubliki Kazahstan (2020) <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/U1300000464>.
- 2 «Gosudarstvennaja programma «Informacionnyj Kazahstan – 2020» (2020) https://egov.kz/cms/kk/articles/gp_inf_kaz_2020.
- 3 Digital 2022 Global Overview Report (2022) <https://www.slideshare.net/DataReportal/digital-2022-kazakhstan-february-2022-v01>.
- 4 Barmankulov M.(2019) Televizija: biznes alde bilik? <http://barmankulov.kz/?p=32>
- 5 Fedorov A.V., Levickaja A.A. (2020) Programma uchebnogo kursa dlja vuzov «Massovoe mediaobrazovanie v stranah SNG». М.: ОД «Информация для всех», 20 с.
- 6 Fedorov A.V., Levickaja A.A., Chelysheva I.V., Murjukina E.V., Sal'nyj R.V., Seliverstova L.N (2020). Massovoe mediaobrazovanie v stranah SNG. М.: ОД «Информация для всех», 273 с.
- 7 Kaminchenko D.I.(2019) Sravnitel'nyj analiz informacionnoj povestki dnja sredstv massovoj informacii i sovremennyh social'nyh media // Mediaskop. Vyp. 4. <http://DOI: 10.30547/mediascope.4.2019.3>
- 8 Fedorov A.V.(2018) Massovoe mediaobrazovanie v stranah SNG // Mediaobrazovanie: materialy Tret'ej mezhdunar. nauch.-prakt. konf. (Cheljabinsk, 27–28 nojabrja) / sost. A.A. Morozova.
- 9 Fedorov, A.(2019) Mass Media Literacy Education in Ukraine: XXI century // Zhurnal Ministerstva narodnogo prosveshhenija. 6 (1): 14-31.
- 10 Fedorov, A.(2019) Mass Media Literacy Education in Ukraine: XXI century // Zhurnal Ministerstva narodnogo prosveshhenija.6 (1): 32.
- 11 Kazahskij nacional'nyj universitet im. Al'-farabi, fakul'tet informacionnyh tehnologij, kafedra komp'juternyh nauk, «6B06103-komp'juternaja inzhenerija fakul'tet informacionnyh tehnologij, kafedra komp'juternyh nauk, uchebnaja programma po special'nosti «6B06103-komp'juternaja inzhenerija» https://www.kaznu.kz/ru/education_programs/bachelor/speciality/1729
- 12 Kazahskij nacional'nyj pedagogicheskij universitet im. Abaja, Institut matematiki, fiziki i informatiki, uchebnaja programma po special'nosti 6B01507-Informatika https://www.kaznpu.kz/docs/ins_informatiki/op/601507_kaz.pdf.
- 13 Nekommercheskoe akcionerное obshhestvo "Pavlodarskij pedagogicheskij universitet imeni Al'keja Margulana", uchebnaja programma special'nosti 6B01530-Informatika http://esuvo.platonus.kz/#/register/education_program/application/23054.
- 14 QAZAQSTANTARIHY. D.Abaev:Qazaq gazety atynda arnaiyi siylyq tagayindaimyz <https://e-history.kz/kz/news/show/3580>.
- 15 Qamshy.kz. Abaev: Ulltyq muddenin zhalan uranmen almasyp ketui basty baselege ainaldy <https://qamshy.kz/article/32860-abaev-ulattyq-muddeninh-dgalanh-uranmen-almasyp-ketui-basty-maselege-aynaldy>.